

Siunauksen signaalit

4. tulevaisuusselonteko luotaa kirkolle
myönteistä tulevaisuutta

Opas signaalihuoneen järjestämiseksi

KIRKKOHALLITUS⁺

Siunauksen signaalit

- **Tulevaisuusselonteon** on tarkoitus palvella kirkkoa kriittisen tärkeänä ennakointitoimintona, joka luotaa kirkon tulevaisuutta. Se hyödyntää tulevaisuuden tutkimusta ja signaalitoiminnon metodiikkaa (Sitra 2019, 2022 ks. [Heikot signaalit - Sitra](#)).
Näitä sovelletaan kirkon todellisuuden ja omaleimaisuuden huomioivalla tavalla.
- **Ennakointitoiminto** lisää ymmärrystä kirkon tulevaisuuden erilaisista mahdollisista kehityskuluista. Se ja parantaa kirkon johdon, seurakuntien ja seurakuntalaisten valmiutta muutoksille. Se myös vahvistaa johtamista haluttuun tulevaisuuteen.
- **Todennäköisemmät kehityskulut** tunnetaan melko hyvin. Kuitenkin, jotta olisimme valmiimpia yhdessä vaikuttamaan kirkon tulevaisuuteen, on avarrettava tulevaisuusajattelua, arkipäiväistettävä tulevaisuustietoa sekä konkretisoitava vaikutuksia ihmisten arjen tasolla.
- **Tulevaisuus** ei yleensä yllätä siksi, että tietoa ei olisi riittävästi saatavilla, vaan koska tietoa voi olla vaikea kytkeä tämän päivän valintoihin ja toimintaan.

Mitä tarkoitetaan heikoilla signaaleilla?

- Heikot signaalit auttavat kertomaan toisenlaisia tarinoita tulevaisuuksista.
- Heikko signaali on ensioire muutoksesta tai merkki nousevasta asiasta, joka saattaa olla tulevaisuudessa merkittävä
- Heikot signaalit täydentävät nykykehitystä paitsi tuomalla yllättävämpiä kehityskulkuja tarkasteluun, myös ohjaamalla toisenlaiseen ajatteluun.
- Jos tunnistetut kehityskulut ohjaavat ajattelemaan jatkuvuuksia ja kysymään "Mitä seuraavaksi?", heikot signaalit korostavat epäjatkuvuutta ja kannustavat kysymään "Mitä jos?".

(Sitran Heikot signaalit -raportti 2022)

Toisenlaisia tarinoita kirkon tulevaisuuksista

- Tarvitaan myös nykyisten, usein uhkakuviin perustuvien tarinoiden haastamista. Kirkko on aina ollut tarinoiden ja tulevaisuuden kuvittelun yhteisö. Miten hyödynnämme perinnettä tänään?
- Onko kirkon vallannut uhkakuviin ja konflikteihin lamaantuminen ilon ja ihmettelyn sijaan?
- Mitä jos kirkko on tulevaisuudessa merkittävin ihmisten rinnalla kulkija, lohduttaja, auttaja ja turva? Millaisia siunauksia kirkko välittää ihmisille tulevaisuudessa?
- Kirkon selonteko kysyy, millä on merkitystä ihmiselle, mikä on erilaisille kirkon kohtaamille ihmisille siunaukseksi – mitä ovat ihmisten arjesta nousevat signaalit? Minkälaista tulevaisuususkkoa ihmisillä on?
- Voidaanko ihmisiltä nousevien signaalien pohjalta johtaa kirkolle uusia toimintaohjeita?
- Mihin Jeesus kannustaisi tarttumaan tänään?

Signaalien tunnusmerkkejä

Tabut

Mikä on kiellettyä? Mistä ei osata luopua? Mikä on vaikeaa ja miksi?

Tuttujen asioiden uudet piirteet

Mitkä ovat keskeisiä teemoja aiheeseen liittyen ja mistä niihin liittyen
Ei keskustella?

Samaan aikaan muualla

Mikä on normaalia tai nousemassa jossain muualla, mikä ei missään
nimessä voisi tapahtua Suomessa, omalla asuinalueella tai omalla
alalla?

Outolinnut

Mitä uutta tai yllättävää
Mitä on noussut esiin? Mikä ei sovi kuvaan?

Jotain hyvää

Mikä antaa toivoa? Tulevaisuususkoo?

Millä elämässä on oikeasti merkitystä?

Miten kohdata häpeä, pelko, suru, syyllisyys, erillisyys, yksinäisyys?
Miten kestää tulevaisuuden pelkoa? Mikä on oikein, entä
oikeudenmukaista? Miten kohdata kuolema?

Mukaiillen: Joseph Voros: Heuristic principles for scanning Sense-breakingistä:
Maitlis & Christianson 2014

Heikkojen
signaalien
ominaisuuksia
(Hiltunen 2010,
2013)

1) Uutuus

Heikko signaali on merkki uudesta asiasta tai vanhan asian uudesta puolesta.

2) Yllättävyys

Heikko signaali on tulkitsijalleen yllättävä.

3) Haastavuus

Heikko signaali pakottaa haastamaan oletuksia nykyisestä, ja siksi se on helppo jättää huomiotta.

4) Merkityksellisyys

Heikko signaali kuvaa asiaa, jolla voi olla tulevaisuudessa vaikutus.

5) Viive

Heikko signaali kertoo asiasta, joka ei vielä ole merkittävä, vaan vaatii vielä aikaa kypsyäkseen.

Merkkejä asioista:

PIENI + ARKI + LÄHELLÄ

Tavoitteena tulevaisuuden kuvittelu

Tarvitsemme Sinun tarinasi tulevaisuuden tekemiseen

- Haluamme kuulla tavallisilta ihmisiltä heidän arkikokemuksiaan ja saattaa terveiset kirkon päättäjien tietoon.
- Signaalihuoneissa uskalletaan esittää suoria ja suuria kysymyksiä siitä, millä on elämässä ja (kuolemassa) merkitystä.
- Tavoitteena mielikuvittelu, entäpä jos tulevaisuudessa on jokin toisin!
- Signaalihuoneissa jokainen tulee kuulluksi, ja hänen kokemuksensa otetaan todesta.
- Osallistumalla voit olla vaikuttamassa kirkon tulevaisuuden suuntaan.
- ...

Kutsu Sinulle

Hei xx, tarvitsemme tarinaasi tulevaisuuden tekemiseen!
Kirkossa kirjoitetaan uutta tulevaisuusselontekoa. Se on oppaana kirkon päättäjille tulevaisuuden rakentamisessa.

Tutkimusta ja asiantuntijatietoa erilaisista kehityskuluista on saatavilla jo paljon. Tavallisten ihmisten ääni sen sijaan kuuluu harvemmin.

Tule mukaan Siunauksen signaalit -työpajaan kertomaan omasta arjestasi ja elämästäsi ja vaikuttamaan siihen, millainen tulevaisuus on.

Työpaja pidetään xx.xx paikassa x klo xx

Terveisin, xx

Työpajaan kutsutaan 8–10 henkilöä jakamaan arjen kokemuksiaan ja kuvittelemaan parempaa huomista.

Työpajoja järjestetään eri puolilla Suomea kirkon työntekijöiden fasilitoimina.

Yhteisten keskustelujen sisällöt kootaan yhteen, ja niistä koostetaan tulevaisuusselonteko, joka julkaistaan syksyllä 2022.

Kenenkään henkilökohtaiset tiedot eivät välity eteenpäin, vaan keskustelut anonymisoidaan. Työpajaan voi osallistua nimettömänä.

Signaalihuoneen säännöt

1. Signaalihuoneissa mielikuvittelu on sallittu!
2. Kaikki jaettu on avointa, mutta nimiä ei mainita – Chatham House -sääntö voimassa
3. Kysymyksiin ei ole pakko vastata.
4. Älä keskeytä tai kommentoi puhujaa – olemme kuuntelutaajuudella.
5. Ole omissa vastauksissasi napakka, jotta kaikille on hyvin aikaa kertoa tarinansa.
6. Suunnatkaa keskustelua kohti tulevaisuutta, entäpä jos...
7. Pysykää aikataulussa!
8. Pitäkää kivaa!

Siunauksen signaalit - signaalihuoneen tarvikkeet

- **Signaalihuoneen kokoonpano**
8 henkilöä + fasilitaattori ja kirjuri, joka voi toimia tarvittaessa etäyhteydessä
- **Tarvikkeet**
pöytä, tuolit jokaiselle, fläppitaulu, tusseja, kyniä ja paperia, post-it-lappuja
- **Signaalimateriaalit**
signaalibingo, arjen signaali -kysymyskortit, tulevaisuuskuvat, kahvipaketti
- **Tarjoilut**
kahvia/teetä, suolaista ja makeaa, hedelmiä, pähkinöitä....
- **Toteutusrunko:**
 - Virittäytyminen
 - TAAJUUDELLA I: signaalibingo & arjen signaaleja
 - TAUKO
 - TAAJUUDELLA II: tulevaisuuskuvia & mielikuvittelua

Päätös ja kiitos!

Signaalihuone prosessi

Klo 17:00

Tervetuloa tulevaisuuden signaalien taajuudelle!
Mitä olemme tekemässä ja miksi? (5 min)

Klo 17:05

Taajuudelle 1:

- A) Virittäytyminen: signaalibingo
- B) Arjen signaaleja: signaalipiiri

KAHVITAUKO

Klo 18:30

Taajuudelle 2:

- A) Virittäytyminen: tulevaisuustarinoita
- B) Mielikuvittele, entä jos...

Klo 20:00

Kiitokset #siunauksensignaali!

Signaalibingo

Tutustu osallistujiin

Harrastaa meditaatiota	On puhunut puille tai sienille	Kerää itsestään dataa	On syönyt hyönteisiä
Muuttanut toimintaansa koronan seurauksena	Pohtinut kryptovaluutan käyttöä	Kokenut digitaalista hengellisyyttä	Tunteen jonkun, joka harjoittaa valkoista noituutta
Tehnyt tänään ilmastoteon	Nähty enkelin	Ollut yhteydessä kuolleeseen	

Arjen signaaleja

AVAUSKYSYMYKSI:
Mikä on ollut todella outoa viime aikoina?

Kuvaile hetki jonakin tavallisena arkipäivänä, jolloin koet olevasi tyytyväinen.

Mistä haaveilet tulevaisuudessa?

Mikä on kielletty puheenaihe tai tabu nykypäivän yhteiskunnassa?

Mitä eniten pelkää tulevaisuudessa?

Mitä asiaa et kadu kuolinvuoteella?

Mikä on mielestäsi pyhää?

Mikä asia mielestäsi tulee eniten muuttumaan tulevaisuudessa?

Mikä tekee elämästä elämisen arvoista?

LOPUKSI:
Mitä hyvää olet kuullut kirkosta viime aikoina?

Mihin uskon tai uskoisin...?

Siirretään katse arkiymmärryksen ja nykyhetken toiselle puolen.

Valitse fläppi-galleriasta kiinnostava teema ja mene sen luokse, kirjatkaa fläpin äärellä ajatuksia kysymyksestä.

Kirjatkaa ajatuksia fläpille... siirtykää seuraavan kysymyksen äärelle.

Kertomusten yhteinen purkukierros

Tulevaisuuden kuvittelua

Siirry ajatuksissasi 20 vuotta ajassa eteenpäin ja pohdi:

Mikä merkitys on rituaaleilla?

Mikä antaa toivoa?

Mihin kirkkoa tarvitaan?

Millaisia perheitä ja läheisyyttä ihmisillä on?

Mitä Jeesus tekisi?

Millaista on hengellisyys?

Mitä mielenkiintoista olen kuullut signaalihuoneessa?

Päätöskysymys

KIRKKOHALLITUS⁺

Kohti toisenlaista tulevaisuutta

Kirjoita paperille ajatuksia, mitä signaalihuoneen aikana koit ja opit tai mikä jäi mietityttämään.

Jaetaan yhteisesti, mitä hyvää olet kuullut, oppinut ja oivaltanut signaalihuoneen aikana.

Kiitokset ja terveiset osallistujilta:
Mikä onnistui, mikä ei, mitä kehitettävää jäi – avoin palaute.

Ovatko signaalihuoneessa ilmenneet "merkit" jotain seuraavista?

1. Outoa?
2. Tabu?
3. Toivoa herättävää?
4. Häiritsevää?
5. Jotain muuta?

Ole
#siunauksensignaali

KIRKKOHALLITUS⁺